

Mál nr. 173/2025

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Fjölskyldutrygging.

Vátryggingarsamningur. Innbúsverðmæti. Þarfagreining.

Gögn.

1. Málskot móttakið 16. maí 2025, ásamt fylgiskjölum.
2. Athugasemdir V, dags. 26. maí 2025, ásamt fylgiskjölum.
3. Viðbótarathugasemdir M, dags. 5. júní 2025.
4. Viðbótarathugasemdir V, dags. 12. júní 2025, ásamt fylgiskjali.

Málsatvik.

Í málskoti er málsatvikum þannig lýst að brunatjón hafi orðið á heimili M 1. nóvember 2024. Meðal annars hafi orðið alþjón á innbúi og við uppgjör á því tjóni hafi komið í ljós að skráð verðmæti innbús samkvæmt vátryggingarskírteini frá V væri langt frá raunverulegu verðmæti. Byggir M málatilbúnað sinn á því að þegar vátryggingin var upphaflega tekin hjá V hafi félaginu borið að leiðbeina M um mikilvægi þess að innbústrygging endurspegladi raunverulegt vermæti innbús. Telur M að fyrirbyggjandi gögn um samskipti við töku tryggingarinnar sýni fram á að V hafi ekki staðið undir þeim skyldum. Ekki hafi því verið staðið rétt að gerð vátryggingarsamningsins í upphafi, nokkuð sem leitt hafi til þess að M telur sig ekki hafa fengið tjón sitt að fullu bætt. M telur því liggja fyrir að alþjón hafi orðið á innbúinu og að hann eigi rétt á að V bæti það tjón að fullu.

Í athugasemdum V til nefndarinnar, dags. 26. maí 2025, kemur fram að M hafi fyrst keypt tryggingu hjá félaginu 1. mars 2021 og að hann hafi áður verð með sambærilega tryggingu, þar með talið sambærilegar vátryggingarfjárhæðir, hjá öðru tryggingafélagi. Áður en framangreind trygging hafi tekið gildi hafi V sent M tilboð í tryggingar hans þar sem hafi verið að finna allar upplýsingar um iðgjöld, innbúsverðmæti og vátryggingarfjárhæð. Það hafi því komið skýrt fram í því tilboði að verðmæti innbús væri 3 milljónir króna. Þá bendir M á að árið 2021, eftir að trygging M tók gildi, hafi nokkrar breytingar verið gerðar á þeim ákvæðum laga nr. 30/2004 um vátryggingarsamninga, sem snúa að ráðgjöf við tryggingartöku. Þegar trygging M hjá V hafi tekið gildi hafi því löggjöfin verið með þeim hætti að V hafi ekki verið skylt að veita ráðgjöf áður en vátryggingarsamningurinn við M var gerður. Í því sambandi telur V að hafa beri í huga að í tilviki trygginga M hafi verið um að ræða einfalt atriði, þ.e. verðmæti innbús. Það verði því að miða við að M hafi haft til þess fulla getu að skilja vátryggingartilboðið og efni vátryggingarsamningsins. M hafi samþykkt tilboðið án athugasemda og V í kjölfarið gefið út vátryggingarskírteini. Þá hafi M fengið afrit af vátryggingarskírteini þar sem vátryggingarfjárhæðin hafi komið fram. Sú hafi einnig verð raunin við seinni endurnýjanir á tryggingunni. Bendir V á að eðli málsins samkvæmt sé það á ábyrgð M að fara yfir vátryggingartilboðið og tryggingar sínar og taka afstöðu til þess hvort verðmæti innbús hafi e.t.v. verið umfram þrjár milljónir og hvort nauðsynlegt hafi því verið að hækka þá fjárhæð. Með vísan í framangreint hafnar V því þeirri fullyrðingu M að félagið hafi brotið lög við útgáfu tryggingarinnar eða borið skylda til að veita M ráðgjöf varðandi verðmæti innbúsins.

Auk framangreinds bendir V á að þó M byggi á því að tjónið á innbúinu hafi verið verulega herra er skráð verðmæti innbúsins á tjónsdegi gaf til kynna, séu fyrirbyggjandi gögn um umfang tjónsins af skornum skammti. Þannig hafi M ekki lagt fram nein gögn um umfang tjónsins. V telur því ósannað í málinu að verðmæti innbúsins á tjónsdegi hafi verið meira en sem nemur vátryggingarfjárhæðinni, þ.e. krónur 3.731.138. M hafi því ekki tekist að sanna að tjón hans sé umfram þá fjárhæð og eigi því ekki rétt að frekari bótum en sem nemur þeirri fjárhæð.

Í viðbótarathugasemdum M, dags. 5. júní 2025, eru fyrri rök ítrekuð. Jafnframt er m.a. bent á að V hafi haft samband við M á vormánuðum 2025 til að vekja athygli á því að hann væri undirtryggður. Þykir M þetta sérkennilegt þar sem V haldi því einnig fram að ábyrgð félagsins hafi ekki verið fyrir hendi þar sem M hafi samþykkt tilboðið án athugasemda. Að lokum er áréttað að M telur að það hafi verið skylda V að upplýsa M um þá raunverulegu vátryggingaþörf sem byggi á þekkingu og reynslu sérfræðinga

félagsins. Þá liggi fyrir að V hafi enga þarfagreiningu gert hvorki í upphafi né við endurnýjanir váttryggingarsamningsins.

Í viðbótarathugasemddum V, dags. 12. júní 2025, eru fyrri rök ítrekuð og m.a. lögð áhersla á að félagið hafi gefið út sambærilega tryggingu og M hafði áður hjá öðru tryggingafélagi og að M hafi verið meðvitaður um þetta. Þá hafi váttryggingarfjárhæðin og verðmæti innbús komið fram í tilboði og tilboðið verið kynnt M. Auk þessa hafi váttryggingarfjárhæðin komið fram við endurnýjun tryggingarinnar. Þá tekur V sérstaklega fram að félagið hafi sl. vor sent fjölpóst á alla þá aðila sem voru með innbústryggingar þar sem váttryggingarfjárhæðin var undir tilteknum mörkum. Hafi M verið einn þeirra sem fékk slíkan fjölpóst. Það sé hins vegar í höndum þeirra sem slíkan pósti fá að meta hvort þeir telji sig þurfa að hækka váttryggingarfjárhæð innbús. Að lokum bendir V á að ábyrgð félagsins geti aldrei orðið hætti en sem nemur váttryggingarfjárhæð skírteinisins, sbr. 17. tl. 1. mgr. 2. gr. laga nr. 30/2004 um váttryggingarsamninga. Þá geti nefndin ekki ákvarðað hærri bætur en samkvæmt þeim váttryggingarsamningi sem var í gildi. Félagið hafi því greitt hámarksbætur samkvæmt váttryggingarsamningnum og því ljóst að bætur geti ekki orðið hætti.

Álit.

Í málinu liggur fyrir að V greiddi M bætur vegna tjóns á innbúi af völdum bruna sem nemur váttryggingarfjárhæð þeirri sem um gat í váttryggingarsamningi, þ.e. krónur 3.731.138. Ágreiningur er hins vegar um það hvort M eigi rétt á frekari bótum úr tryggingunni. M byggir á því að sú sé raunin þar sem V hafi vanrækt að leiðbeina honum þegar váttryggingarfjárhæð fyrir innbú var ákveðin við gildistöku tryggingarinnar. M telur hins vegar að M eigi ekki rétt á frekari bótum. Í því sambandi tekur V fram að félaginu hafi ekki borið að veita M frekari ráðgjöf við töku tryggingarinnar en veitt var. Auk þess telur V að M hafi ekki tekist að sýna fram á að innbústjón hans sé meira en sem nemur þeirri fjárhæð sem greidd var í bætur.

Komið hefur fram að fjölskyldutrygging M hjá V tók gildi 1. mars 2021 og að hún kom í stað sambærilegrar tryggingar, þar með talið sambærilegar váttryggingarfjárhæðir, sem M hafi áður verið með hjá öðru tryggingafélagi. Á þessum tíma sagði eftirfarandi um þarfagreiningu í þágildandi 1. og 2. mgr. 6. gr. laga nr. 30/2004 um váttryggingarsamninga:

Áður en váttryggingarsamningur er gerður skal dreifingaraðili váttrygginga skilgreina kröfur og þarfir váttryggingartaka á grundvelli upplýsinga frá honum sjálfum. Upplýsingar um mögulega váttryggingarsamninga skulu vera hlutlausar og í samræmi við þarfir váttryggingartaka og á því formi sem gerir váttryggingartaka kleift að taka upplýsta ákvörðun.

Ef ráðgjöf er veitt áður en váttryggingarsamningur er gerður skal dreifingaraðili váttrygginga veita váttryggingartaka persónulega ráðgjöf og útskýra hvers vegna tiltekin váttrygging hentar best þörfum hans. Þarfagreiningin skal taka mið af eðli váttryggingarinnar sem mælt er með og þekkingu váttryggingartaka á váttryggingunni.

Nefndin fellst á það með V, með vísan í framangreind ákvæði, að þegar horft er til þeirrar tryggingar sem um var að ræða í umrætt sinn hafi félaginu ekki verið skylt að upplýsa M frekar um ákvörðun váttryggingarfjárhæðar vegna innbús, en raunin var. Hér er í raun um að ræða fremur einfalt atriði, þ.e. að ákveða verðmæti innbús, sem ætla verður að M hafi átt að geta gert sér grein fyrir sjálfur. Nefndin hefur því komist að þeirri niðurstöðu að M eigi ekki rétt á frekari bótum vegna innbústjónsins en þeim sem V hefur þegar greitt.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á frekari bótum, úr tryggingu hjá V.

Reykjavík, 1. júlí 2025.

rafræn undirskrift

Guðmundur Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir